

Inarin kunnan lausunto 3.2.2025

HE 100/2023 Saamelaiskäräjälain muuttamisesta

TAVOITE

Saamelaiskäräjistä annetun lain tarkistamisen tavoitteena on suojella ja edistää saamelaisten itsemääräämisoikeuden toteutumista sekä parantaa saamelaisten kieltään ja kulttuuriaan koskevan itsehallinnon ja saamelaiskäräjien toimintaedellytyksiä.

YK:n ihmisoikeuskomitean komitea on painottanut saamelaisten itsemääräämisoikeutta määrätä asemastaan ja yhteisönsä jäsenyydestä.

Luonto

Paikallinen

Voimakas luonnostaan

Hyvä elämä

Vastuullinen

Saamelaisuus

Yhteisöllinen

Elinvoima

Rohkea

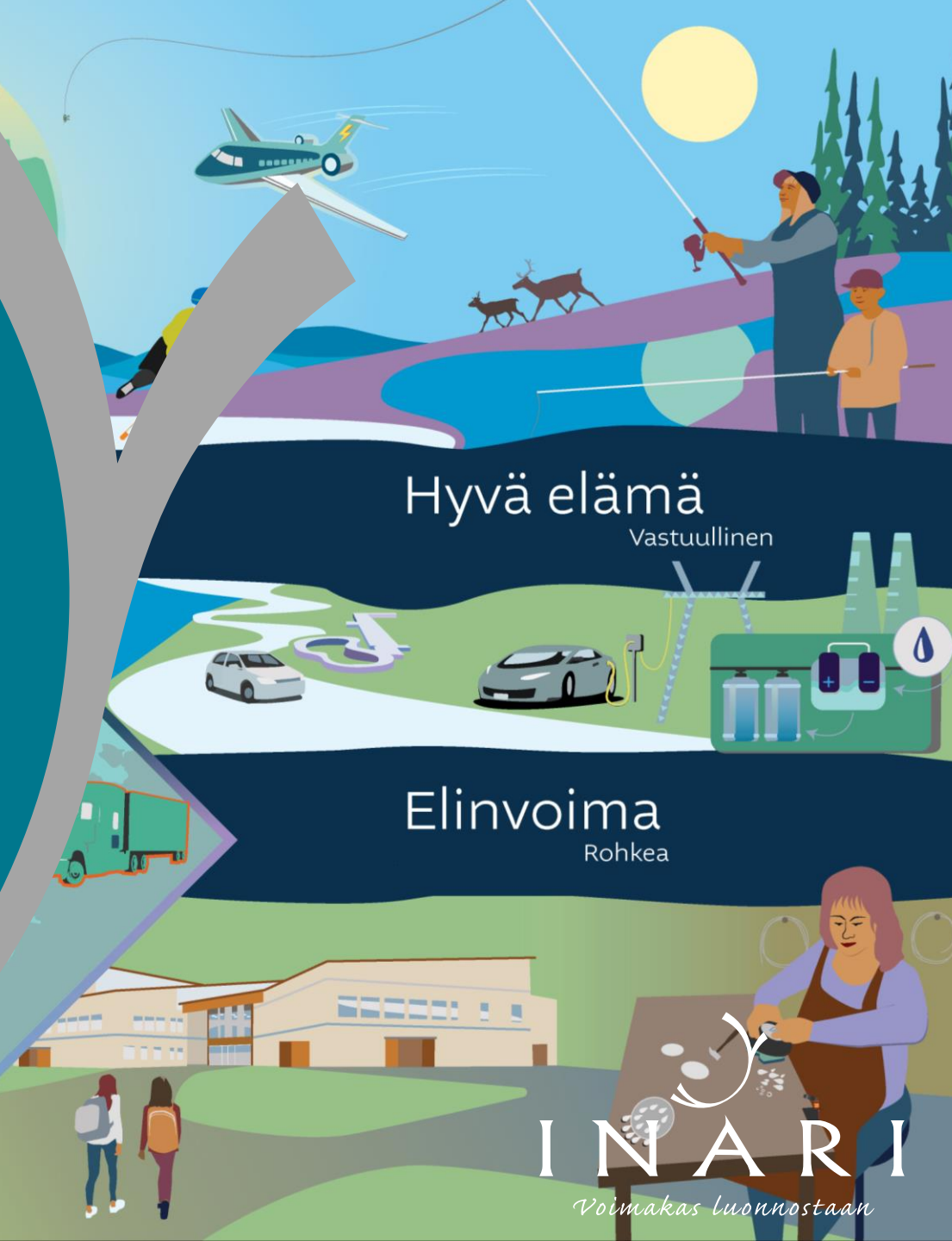

kaavoitus@inari.fi – rakennusvalvonta@inari.fi – inari@inari.fi

LAUSUNNON PAINOPISTEET

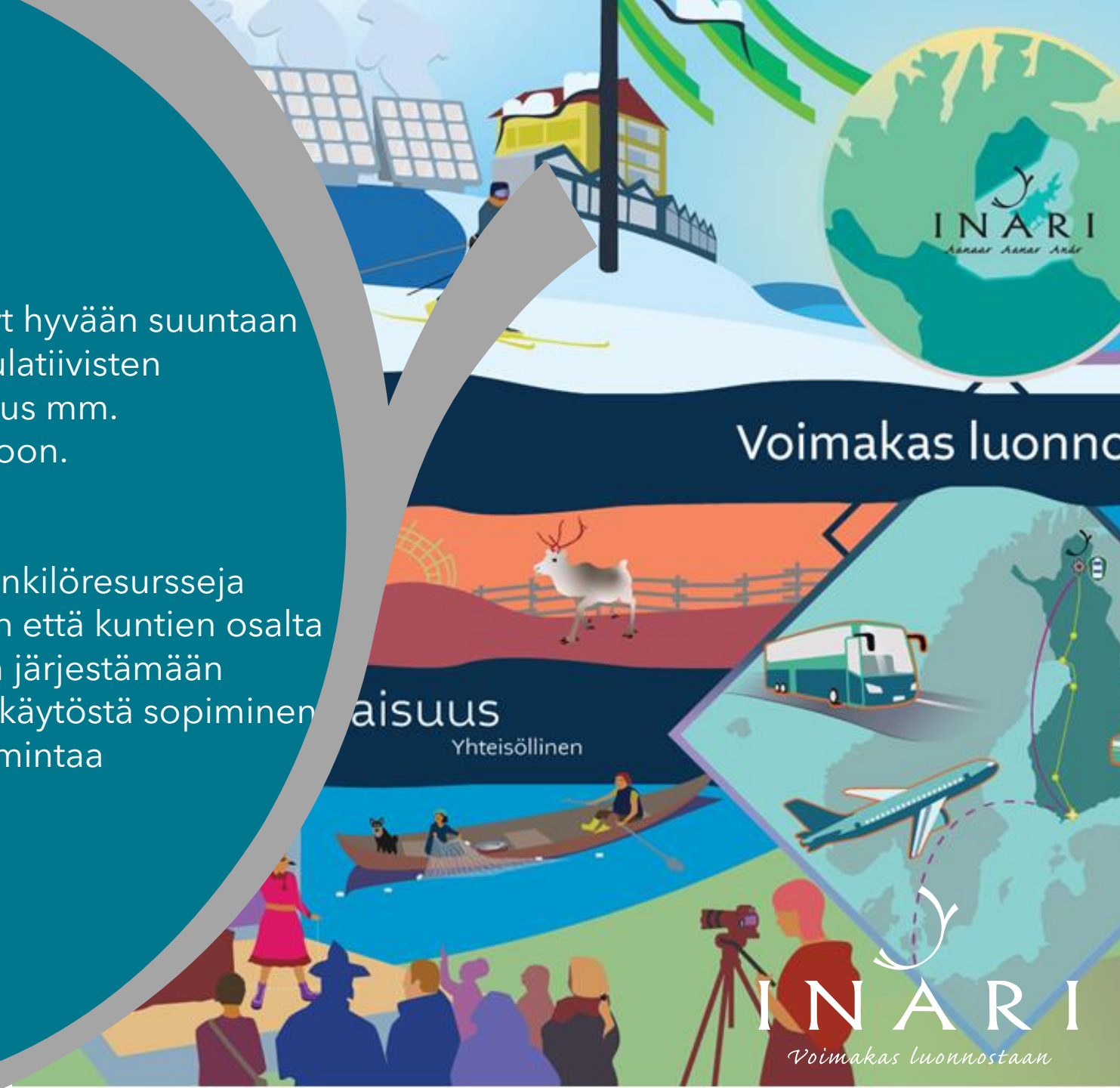
Kunnan peruspalveluiden ja velvollisuuksien järjestämiseen liittyen keskeisiä yhtymäpintoja saamelaiskäräjälakiin ovat:

- alueidenkäytön järjestäminen sisältäen valtionmaan käyttö. Inarin kunnan pinta-alasta noin 90 % on valtionmaata
- saamenkielisen varhaiskasvatuksen sekä saamenkielisen ja saamen kielen opetuksen kehittämistä. Inarin kunta järjestää päivähoitoa ja perusopetusta kolmella saamenkielellä sekä kielipesätoimintaa ja saamenkielten opetusta peruskoulussa ja lukiossa.

LAUSUNNON PAINOPISTEET

- Inarin kunta katsoo, että lakiehdotus on mennyt hyvään suuntaan neuvotteluvelvoitteen osalta (määräaika, kumulatiivisten vaikutusten arvioinnin rajaaminen). Sidonnaisuus mm. alueidenkäyttölakiin kirjattu annettuun lausuntoon.
- Inarin kunta toteaa, että lakiesitys edellyttää henkilöresursseja (taloudellisia resursseja) sekä saamelaiskäräjien että kuntien osalta ja milloin saamelaiskäräjät ohjaa varoja kunnan järjestämään toimintaan (mm. kielipesätoiminta) on varojen käytöstä sopiminen neuvoteltava sitovasti talousarviovaiheessa toimintaa suunniteltaessa.

Kuntalain 1§

”Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.”

Satsauksia pyritään tekemään vaikuttaviin asioihin esimerkiksi kielen elvyttämiseksi, saamelaisuuden näkymiseen arjessa. Maankäyttö on aina toimintoja yhteensovittavaa ja neuvotteluja on käynyt niin kunta kuin valtio nykyiselläänkin.

On selvää, että **saamelaisten kotiseutualueella jos jossain** saamelaisten oikeudet lain tavoitteisiin nähden *suojella ja edistää saamelaisten itsemääräämisoikeuden toteutumista sekä parantaa saamelaisten kieltään ja kulttuuriaan koskevan itsehallinnon ja saamelaiskäräjien toimintaedellytyksiä* tulee toteutua.

Kunnan tulee päätöksissään etsiä ratkaisuja joilla varmistetaan alueen elinvoima, mm. turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuinympäristö ja vahvat, toimivat peruspalvelut asukkailleen.

